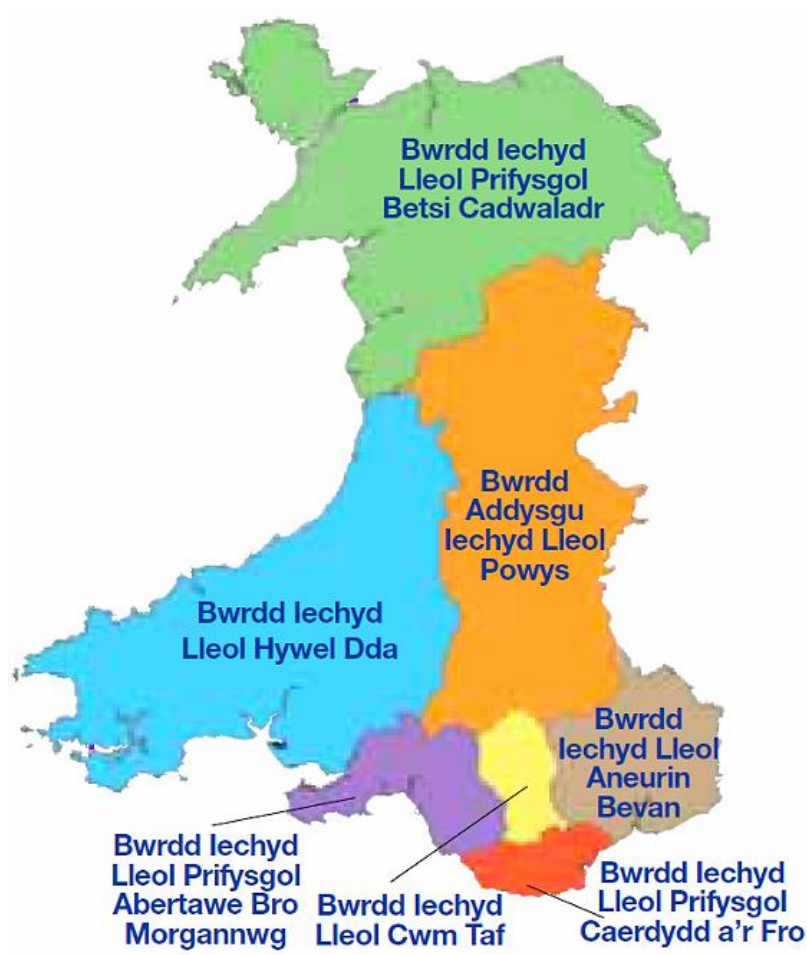

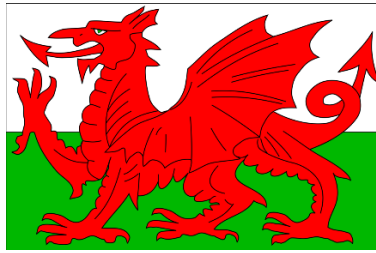

ADRODDIAD BLYNYDDOL

CYNGOR CYMRU Y GYMDEITHAS A CHOLEG Y RADIOGRAFFWYR

Cyflwyniad

Croeso i adroddiad blynyddol cyntaf Cyngor Cymru. Fel y gwelwch er gwaethaf diffyg pwyllgor ffurfiol , mae nifer ohonom wedi bod yn gweithio'n galed o hyd i fywiogi'r SOR yn Cymru a hyrwyddo'r proffesiwn ym mhob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth. Ein nod ar gyfer y dyfodol yw sicrhau bod y SOR yn hygyrch i'n holl aelodau. Rydym am gynyddu nifer y cynrychiolwyr ym mhob maes, rydym am sicrhau bod ein llais yn cael ei glywed yn y Gynhadledd Flynyddol i Gynrychiolwyr a tynnu sylw at faterion sy'n unigryw i'n gwlad.

Dwi'n gobeithio wnewch chi mwynhau darllen yr adroddiad ag byddwch yn ystyried ymuno gyda ni yn y dyfodol a ei'n cefnogi ni.

GWRTHRYCHAU

Amcanion Cyngor Cymru fydd:

- a) Hyrwyddo arfer gorau er budd gofal cleifion
- b) Gwarchod buddiannau ei aelodau a hybu'r proffesiwn Radiograffeg
- c) Recriwtio a chynnal aelodaeth
- d) Cydlynu barn ei aelodau; cymryd camau priodol ar faterion sydd o ddiddordeb i Gyngor Cymru a darparu'r wybodaeth sy'n ofynnol i'r Sefydliad Rhiant

e) Hyrwyddo'r Polisiâu a fabwysiadwyd gan y Sefydliad Rhiant a threfnu cyfarfodydd o'r aelodau sy'n ymwneud â'r polisiâu hyn.

CYFARFODYDD

Cyngor Cymru

Cyfarfu Cyngor Cymru ar 20.07.2023 yn Academi Ddelweddu Genedlaethol Cymru i drafod adfywio Cyngor Cymru a'r ffordd ymlaen, yn y cyfarfod cafwyd trafodaethau ynglŷn â'r cyfansoddiad, aelodaeth weithredol, diwrnod astudio a CCB.

Cytunwyd i ffurfio Pwyllgor Gweithredol Dros Dro i gefnogi'r gwaith sydd angen ei wneud hyd nes y gellir ethol pwyllgor ffurfiol yn y CCB-

Gareth Thomas - Caedirydd

Alex Hatfield - Is-Gadeirydd ac arweinydd ADC 2024

Jackie Hughes - Ysgrifenydd

Jenny Shurmer - Trysorydd

Cinio a Dysgu

Dros y 12 mis diwethaf mae sesiynau Cinio a Dysgu rheolaidd wedi'u cynnal i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i Gynrychiolwyr ar y materion amrywiol (Gweithredu Diwydiannol, Negodi Tâl, Newidiadau i Bolisïau) sydd wedi codi dros y flwyddyn ac i roi cyfle i Gynrychiolwyr godi materion lleol ac elwa cefnogaeth, cyngor ac arweiniad gan gymheiriaid.

Fforwm Cyfathrebu Cyngor y DU

Ar hyn o bryd, Jackie Hughes yw Cynrychiolydd Cyngor Cymru yn y cyfarfod hwn a mynychodd y cyfarfod ar 6.09.23 trwy Teams.

Cafwyd trafodaethau eang ynghylch amrywiaeth o bynciau fel y gwelir isod.

1. Cylch Gwaith - cytunwyd i ymestyn yr aelodaeth i gynnwys ystod ehangach o bobl – megis cynrychiolwyr o'r Rhwydweithiau megis Equalize ayb. Cytunwyd hefyd y gallai Rhanbarthau a Gwledydd enwebu mwy nag un person i fod yn rhan o'r grŵp Synapse fel y gallent ddirprwyo dros ei gilydd.
2. Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r ymarfer ail-frandio diweddar - canlyniadau i'w gweithredu a dulliau cyfathrebu ac adborth allanol
3. Cytunwyd y byddai unrhyw gynigion ADC sy'n ymwneud â chyfathrebu yn cael eu hadolygu yn y cyfarfod nesaf, felly y byddai hwn yn ychwanegiad at ddiben y grŵp - o gwmpas adolygu a monitro cynigion perthnasol, yn ogystal â hyn cytunwyd y byddai amcanion Strategol hefyd yn cael eu hadolygu.

4. Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r Grŵp Gweithredol Cyfathrebu a'i gylch gwaith, sy'n cynnwys y cyhoeddwr presennol (Haymarket), bydd yr adroddiad diweddaraf yn cael ei rannu drwy'r grŵp synapse.
5. Trafodaeth ynglŷn â gosod y strategaeth tair blynedd nesaf gyda'r cyngor a Bwrdd Ymddiriedolwyr y Coleg i'w cyfarfod ym mis Chwefror, a'r strategaeth i'w lansio ym mis Mai/Mehefin.
6. Mae ffocws y tîm cyfathrebu ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cynnwys ffocws ar ymgysylltu â myfyrwyr, codi ymwybyddiaeth o'r pecyn buddion a sut i gael mynediad at fudd-daliadau, gwell cymorth i Ranbarthau a Gwledydd a rhyngweithio ag aelodau.
7. Cafwyd trafodaeth gyffredinol ynghylch pa mor llwyddiannus y bu'r Gweithredu Diwydiannol o ran rhyngweithio â'r wasg a'r cyhoedd, yn gadarnhaol ar y cyfan gan y cyhoedd ac uwch reolwyr mewn Ymddiriedolaethau ac ystod eang o sylw yn y wasg i gynyddu gwybodaeth. Un pwynt gan y cynrychiolydd cleifion a ddywedodd, er gwaethaf ein prinder staff, nid yw cleifion yn teimlo'r effaith felly cafwyd trafodaeth ynghylch sut rydym yn cyfleu'r neges bod cleifion yn cael eu rhoi gyntaf yn aml ar draul iechyd a lles staff.
8. Trafodwyd recriwtio i gyrsiau eleni a'u bod yn tanysgrifio, a'r defnydd o glirio.
9. Trafodaeth ynglŷn â Diwrnod Radiograffeg y Byd, dyddiad cau poster dydd Gwener, 18/19 Hydref i ddewis enillwyr, Electa yw y noddwr eleni, hefyd trafodaeth ynglŷn â beth ddylai fynd mewn pecyn, calonnau caru, darnau arian troli, posteri, taflenni

llywio- codais y mater bod angen Fersiynau Cymraeg arnom er mwyn arddangos mewn mannau cleifion - fydd hyn yn cael sylw. Bydd 'hysbyseb' tudalen lawn hefyd yn y Telegraph - yn amlygu'r proffesiwn (cynnwys heb ei benderfynu eto).

10. Trafod diwrnodau astudio a chymorth gan y Pencadlys a all gynnwys dylunio poster, gwerthu tocynnau ac ati.
11. ADC 2024 – gofynnir am ddatganiadau o ddiddordeb ar gyfer y ddirprwyaeth ym mis Hydref eleni ac ni fyddant yn gysylltiedig â gweddill yr amserlen, lleoliad yw Leeds, dydd Llun 15 Ebrill tan ddydd Mercher 17 Ebrill – cododd nifer ohonom bydd hyn yn golygu diwrnod ychwanegol i ffwrdd ac ati.
12. Trafodaeth ynglŷn â digwyddiadau sydd i ddod – Diwrnodau Astudio, Uwchgynhadledd Cynrychiolwyr, Radriograffydd y Flwyddyn, gweminarau ac ati. I nodi bod trafodaeth wedi bod i newid teitl Radiograffydd y Flwyddyn i fod yn fwy cynhwysol—Yr awgrym yw Radiograffeg Gweithiwr Proffesiynol y Flwyddyn—Yn bersonol dwi ddim yn meddwl bod hyn yn unrhyw mwy cynhwysol.
13. Efallai mai gwaith y tîm cyfathrebu yn y dyfodol fydd cynhyrchu ystod o lyfrau plant (ysgol gynradd) i ddisgrifio'r hyn rydym yn ei wneud – maent yn cwmpasu hyn ar hyn o bryd.

ADC

Mae'r Gynhadledd Flynyddol i Gynrychiolwyr (ADC) yn rhoi cyfle unigryw i aelodau helpu i lunio cyfeiriad strategol y Gymdeithas, a'r proffesiwn ehangach.

Gan ddod ynghyd hyd at 300 o aelodau, gan gynnwys cynrychiolwyr rhanbarthol, swyddogion rhanbarthol a chenedlaethol a Chyngor y DU, mae ADC yn delio â materion cyfoes o fewn y proffesiwn radiograffeg, neu faterion o bwysigrwydd personol i aelodau.

Gall pob rhanbarth a gwlad gynnig cynigion ac anfon dirprwyaeth i'r gynhadledd. Gall cynigion fod yn ymwneud ag unrhyw bwnc, a bydd y rhai a ddewisir ar gyfer ADC gan Bwyllgor Cynhadledd y Cynrychiolwyr (DCC) wedyn yn cael eu trafod a'u pleidleisio gan y rhai yn y gynhadledd.

Os caiff cynnig ei dderbyn, caiff ei gyflwyno i Gyngor y DU i'w weithredu.

Cynhaliwyd yr ADC eleni ar 26/27 Mehefin yn Leeds. Roedd cynrychiolwyr Cyngor Cymru yn cynnwys Radiograffwyr, Ymarferwyr Cynorthwyol a Myfyrwyr.

Trafodwyd cyfanswm o 58 o gynigion ac ysgrifennwyd 3 ohonynt gan Gymru. Cefnogwyd pob un o'r cynigion hyn gan gynhadledd a chânt eu cario i gael eu gweithredu gan gyngor y DU. Cafwyd trafodaeth ddiddorol eleni ar rai pynciau. Eiliodd Cymru sawl cynnig a gwrthwynebu 2!

Roeddem yn gwrthwynebu:

Galwad am safoni ymarfer uwchsain datgelu rhyw

Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf bu tuedd gynyddol o rieni eisiau darganfod rhyw eu babi trwy ddatgeliad rhyw. O fewn y GIG, yr amser mwyaf cyffredin i ddelweddu rhyw ffetws yw'r sgan anomaledd, a berfformir rhwng 18 a 21 wythnos o feichiogrwydd.

1. Mae llawer o gleifion nawr yn dymuno i hwn gael ei ysgrifennu er mwyn iddynt gael ei agor yn ddiweddarach, yn aml gan berthynas/ffrind. Nid yw rhai ymddiriedolaethau/Byrddau Iechyd yn cefnogi'r broses hon, gyda rhai yn gwrthwynebu'n llwyr y ffaith bod staff yn nodi rhywedd, gan arwain at, weithiau, sgwrs anodd iawn gyda'r darpar rieni. Mae'r gynhadledd yn galw ar Gyngor y DU i gyflwyno canllawiau i staff ac adrannau pan ofynnir iddynt ysgrifennu rhyw ffetws.
2. Ymarferwyr cynorthwyol - cofrestru. - Mae Ymarferwyr Cynorthwyol bellach yn rhan annatod o strwythur llawer o adrannau, maent yn darparu gwasanaeth o ansawdd uchel o fewn eu cwmpas ymarfer, fodd bynnag mae'r oruchwyliaeth uniongyrchol sydd ei hangen arnynt yn cyfyngu ar yr amser y gall radiograffwyr ei neilltuo i gefnogi a hyfforddi Radiograffwyr dan hyfforddiant.

Allan o 58 o gynigion – cafodd 49 eu cario, gostyngodd 8 a thynnwyd 2 gynnig yn ôl.

Cynigion Cymru

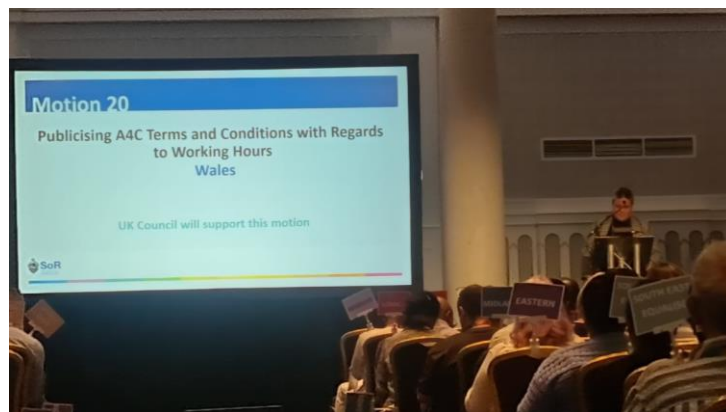

1. Rhoi cyhoeddusrwydd i Delerau ac Amodau A4C mewn perthynas ag oriau gwaith.

Oherwydd prinder staff a'r angen i ymdrin â'r ôl-groniad o Covid, gofynnir i radiograffwyr wneud llawer iawn o oramser. Nid yw'r angen i ennill arian ychwanegol erioed wedi bod yn amlycach gyda'r cynnydd mewn costau byw, fodd bynnag teimlwn yng Nghymru y gallai'r Rheolwyr fanteisio ar y sefyllfa gan roi iechyd y gweithlu ac felly'r modd y darperir gwasanaethau mewn modd niweidiol.

Mae cyfrifoldeb cyffredinol ar gyflogwyr a gweithwyr, o dan gyfraith iechyd a diogelwch, i amddiffyn eu gweithlu. Dylid ystyried rheolaeth ar oriau gwaith fel elfen annatod o reoli iechyd a diogelwch yn y gwaith a hybu iechyd yn y gwaith. Mae adran 27 o delerau ac amodau'r A4C yn nodi'r rheolau yr ydym yn eu defnyddio o ran cyfnodau gorffwys. Teimlwn ni yng Nghymru ei bod yn ddyletswydd ar yr SoR i atgoffa aelodau o'r telerau ac amodau hyn.

Mae'r Gynhadledd hon yn galw ar gyngor y DU i weithio gyda swyddogion amser llawn y SoR i gynhyrchu erthygl(au) yn ein cyhoeddiadau proffesiynol yn egluro telerau ac amodau cyflogaeth o ran oriau gwaith a chyfnodau gorffwys.

2. Codi Proffil y proffesiwn

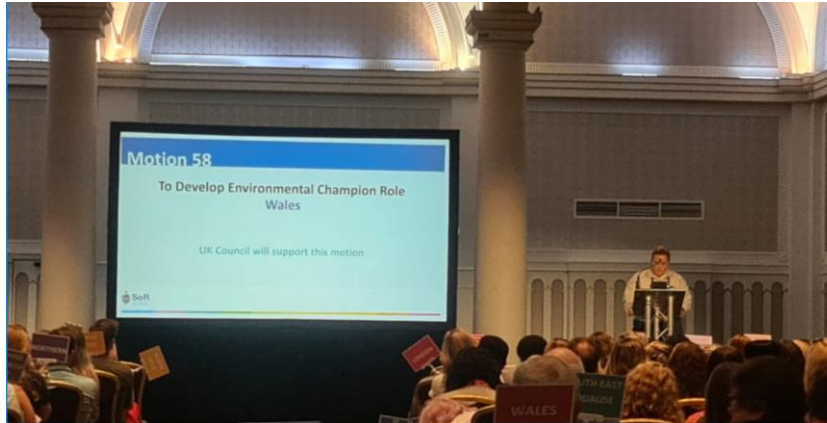
Gyda'r galw cynyddol am staff ar draws y proffesiwn radiograffeg mae'n bwysig gwneud iddo a Chymdeithas y Radiograffwyr sefyll allan i ddarpar fyfyrwyr mewn ffeiriau gyrfaedd a meysydd eraill. Mae'r gynhadledd yn galw ar gyngor y DU i ddatblygu pecyn addysgol i hyrwyddo'r proffesiwn radiograffeg a Chymdeithas y Radiograffwyr

3. Datblygu rôl Cynrychiolydd Amgylcheddol

4.

Mae'r gynhadledd yn cydnabod mai'r argyfwng hinsawdd yw'r bygythiad mwyaf sy'n wynebu dynoliaeth ar hyn o bryd a bod gennym ni i gyd ran i'w chwarae wrth fynd i'r afael â'r mater. Cydnabyddir mai nod y GIG yw bod y gwasanaeth iechyd gwladol net sero cyntaf yn y byd. Ar 1 Gorffennaf 2022, y GIG oedd y system iechyd gyntaf i ymgorffori net sero mewn deddfwriaeth, drwy Ddeddf Iechyd a Gofal 2022. Rydym ni yng Nghymru yn teimlo ei bod bellach yn bryd datblygu cynrychiolwyr hinsawdd SoR er mwyn gweithio gyda rheolwyr i gyrraedd y targed uchelgeisiol hwn. Mae'r Gynhadledd hon yn galw ar gyngor y DU i weithio gyda swyddogion amser llawn y SoR i • Datblygu sefyllfa cynrychiolydd amgylcheddol SoR • Darparu adnoddau i gynrychiolwyr amgylcheddol i helpu i ysgogi aelodau eraill

Aelodau Cyngor y DU

Cyngor y DU yw bwrdd y cyfarwyddwyr a phwyllgor gweithredol y Gymdeithas

CYNRYSIOLYDD CYMRU

Chris Kalinka

Ar ôl bod yn Gyn-lywydd Diwethaf a Chadeirydd Cyngor y DU, mae Chris bellach wedi dychwelyd i'w ddyletswyddau fel Cynrychiolydd Cymru. Mae Chris yn radiograffydd diagnostig cymwysedig DCR(R) gyda mwy na 37 mlynedd o wasanaeth yn y GIG. Mae wedi gwasanaethu fel pennaeth radiograffeg proffesiynol ac fel rheolwr delweddu ers bron i 20 mlynedd. Mae wedi rheoli llawer o ddulliau clinigol Radiograffig, gan gynnwys Meddygaeth Niwclear, CT, a Radiograffeg Ymyriadol. Mae

Chris wedi gwasanaethu ar lawer o bwyllgorau cenedlaethol strategol yng Nghymru, megis yr Is-bwyllgor Delweddu Meddygol ac mae wedi cadeirio Pwyllgor Rheolwyr Radioleg Cymru ddwywaith. Mae wedi ymddeol yn ddiweddar o'r GIG a gweithiodd ddiwethaf ar Delweddu Gweithlu ac Addysg ar gyfer Rhaglen Cydweithredol Delweddu Strategol y GIG yng Nghymru. Mae Chris yn teimlo bod angen i ni fanteisio ar bob cyfle fel Deallusrwydd Artiffisial ac Ymarfer Uwch. Mae'n teimlo bod angen i reolwyr Delweddu fod yn weladwy ac ysbrydoli ein harweinwyr radiograffeg y dyfodol i hyrwyddo ein proffesiwn, tra ein bod yn darparu gofal rhagorol i'n cleifion.

CYNRVCHIOLYDD CYMRU

Mark Sherratt

Mae Mark, sy'n aelod o'r SoR ers cymhwysu ym 1988, wedi gweithio mewn llawer o adrannau, o Ysbytai Cyffredinol Dosbarth bach i Ysbytai Addysgu mawr. Gan ddechrau fel Radiograffydd gradd sylfaenol gan symud ymlaen i fod yn rheolwr gwasanaeth radioleg, mae bellach yn ôl ar lawr y siop fel uwch Radiograffydd. Yn aelod o Gyngor Cymru ers 2007, mae wedi mynychu llawer o Gynadleddau Blynyddol i Gynrychiolwyr a bu'n gadeirydd pwyllgor cynadleddau cynrychiolwyr yn 2015. Mae'n credu mewn datblygiad Radiograffwyr ac yn teimlo, trwy sicrhau bod staff yn cael eu huwchraddio, yn gallu lleihau effaith diffygion mewn niferoedd. Ysbyty Bronglais (lle mae Mark wedi gweithio am yr 16 mlynedd diwethaf) oedd y safle cyntaf yng Nghymru i gyflwyno gradd cyswllt band 5/6. Mae Radiograffwyr heddiw yn gwynebu gofynion llwyth gwaith cynyddol sy'n dod yn fwy gweinyddol eu natur. Mae'n ymdrechu i sicrhau bod Radiograffeg yn parhau i fod yn

broffesiwn gofalgar ac egwyddorol. Mae Mark wedi bod yn aelod o Wylwyr y Glannau fel Swyddog Chwilio ac Achub ers 2011, gan helpu i achub pobl mewn angen a chwilio am bobl sydd ar goll. Mae wedi bod yn ymwneud â delio â llygredd a bomiau heb ffrwydro

CYFRIFON

Gan nad yw Cyngor Cymru wedi cael Trysorydd ers peth amser, mae unrhyw ofyniad am gymorth ariannol wedi'i ddarparu gan y tîm yn y Pencadlys yn Llundain.

Wrth i ni symud ymlaen at gael pwyllgor newydd ym mis Tachwedd (i'w ethol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol) mae'n braf gwybod bod Cyfrif Cyngor Cymru ar hyn o bryd yn £4,561.94.

Bob blwyddyn rydym yn derbyn llythyr gan yr adran gyllid (isod) yn gofyn i ni osod allan ein cyllideb ar gyfer y deuddeg mis nesaf fel y gwelwch, rydym yn cael cynnig tipyn o gefnogaeth, unrhyw beth sydd ei angen yn ychwanegol at hyn mae angen i ni godi arian ein hunain. . Gallwn wneud hyn drwy er enghraifft godi tâl am ddiwrnodau astudio ac ati.

'We are approaching the end of another financial year, and this leads us to think about planning for the next financial year which begins on 1st October 2023. We are currently preparing budgets for the forthcoming year and in order for us to plan efficiently, it would be much appreciated if you could provide a budget for your regional activities and plans during 2023/24. We have introduced a system where all Regional and National Committees are asked to produce a costed workplan as early as is practical so that we can support this around our annual SoR budget cycle. It is therefore important that the workplan and the budget match as much as possible and all of the key events and activities you would want to see supported are identified and costed in a reasonable manner as soon as is possible. If this doesn't happen, budget to support them cannot be guaranteed. Our aim is to support at least one Study Day and up to two-member face-to-face events (e.g., local Rep training and gatherings, an AGM with a guest speaker, campaign events or social meetings, etc.) each year in each Region/Nation, as well as having as much online interaction as we can. You can use the form from our Finance department to help you estimate your costs and can work with your Regional/National Officer to help shape your workplan. Please remember, we don't expect you to have finalised details for events at this stage, but it is important to plan activity and provide reasonable estimated budgets in order that resource can be allocated to support, where required. Please also remember in planning that Regions/Nations are allowed (and in the case of Study Days) and expected to include a charge to members to attend and help cover costs, so your budget should include income and expenditure.'

Y FLWYDDYN YMLAEN

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a Diwrnod Astudio – wedi'i gynllunio ar gyfer mis Tachwedd

Academi Ddelweddu Genedlaethol Cymru

Y gobaith yw, wrth i ni symud ymlaen, y gallwn gynllunio lleiafswm o 4 cyfarfod y flwyddyn—2 wyneb yn wyneb a 2 drwy Teams® o Gyngor Cymru, yn ogystal gobeithir trefnu diwrnod hyfforddi Cynrychiolwyr a pharhau gyda'r digwyddiadau cinio a Dysgu.

Mae ADC unwaith eto yn Leeds ym mis Ebrill ac edrychwn ymlaen at gymryd dirprwyaeth lawn a chael llawer o fewnbwn gan yr holl aelodau ynghylch cynigion sy'n bwysig i chi fel aelodau yng Nghymru.

Fel y gwelwch o'r adran gynharach mae ADC yn lle cyffrous i fod, edrychwn ymlaen at weld wynebau newydd yn ymuno â ni a chynnig cynigion sy'n siapio dyfodol Radiograffeg.

Roedd gan Gymru ddirprwyaeth lawn eleni gyda llawer o weithwyr newydd a gafodd effaith aruthrol - nid yw siarad o flaen 300 o bobl yn dasg hawdd ac fe wnaethon nhw i gyd roi cynnig arni!

